

адаптувати інституціональне середовище, забезпечуючи раціональне використання природних ресурсів, безпекову стійкість і навіть просторову самоізоляцію при коронавірусних епідеміях.

Література.

1. Шарій Г. І., Тимошевський В. В., Фесак А. С. Агроекологічні перспективи – не загубити надбане! *Землевпорядний вісник*, 2018. № 8. С.25–30.

2. Дюверже М. Политические институты и конституционное право. *Антология мировой политической мысли. В 5 т. – Т. 2. Зарубежная политическая мысль. XX в.* / Нац. обществ.-науч. фонд. Акад. полит. наук; Руководитель проекта Г.Ю. Семегин и др.; Ред.-науч. совет: пред. совета Г.Ю. Семегин и др. М.: Мысль, 1997. С. 644-655.

3. Молодцов О. В. Методологічні аспекти теорії інституціональних матриць у контексті динаміки інституціональних змін [Електронний ресурс]. – URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2016_2/8.pdf.

4. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. – К. : Основи, 2000. 18 с.

5. Шарій Г. І. Інституційне забезпечення розвитку земельних відносин в аграрному секторі України : монографія. Полтава, 2016. 604 с.

ПРОГРЕС АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ У ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ЗДОБУТКИ І ВИКЛИКИ

ШИБАЄВА Н.В., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

У період між 2000 та 2015 рр. Цілі Розвитку Тисячоліття (ЦРТ) встановили важливі рамки для розвитку, завдяки чому було досягнуто успіху в ряді областей, таких як зменшення рівня бідності та покращення здоров'я та освіти в країнах, що розвиваються.

Цілі сталого розвитку (ЦСР) наслідують ЦРТ і охоплюють більш широкий спектр взаємопов'язаних питань з області економіки, соціального захисту та довкілля. Унікальність цілей сталого розвитку полягає в тому, що вони закликають всі країни, незалежно від рівня їхнього розвитку, сприяти процвітанню при одночасному забезпеченні захисту планети.

Україна, як і інші країни-члени ООН, приєдналася до процесу забезпечення сталого розвитку. Результатом включення України у процес реалізації Цілей Сталого Розвитку стала система ЦСР яка складається із 86 завдань зі 183 показниками для моніторингу, адаптована з урахуванням

національної специфіки. З 2015 р. в Україні розпочато реформи, спрямовані на здійснення соціально-економічних перетворень і, в такий спосіб, досягнення ЦСР. Для аграрної сфери такими перетвореннями визначено:

в економічному вимірі – зростання ступеню переробки та продуктивності праці;

в соціальному вимірі – підвищення рівня життя та зменшення нерівності у всіх її проявах;

в екологічному вимірі – припинення виснажливого використання земельних, лісових і водних ресурсів.

Серед 17 Цілей Сталого Розвитку безпосередньо або опосередковано вплив агросфери на прогрес у їх досягненні проявляється у другій, десятій, дванадцятій, тринадцятій та п'ятнадцятій цілях. За період з 2015 по 2018 роки можна виділити наступні здобутки та виклики на шляху прогресу у досягненні цих цілей:

–Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства:

Задача: доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення – споживання м'яса на одну особу за період з 2015 по 2018 рік збільшилось маже на 4%, споживання риби – 37,2%, овочів – на 2%, фруктів – на 13,6%. При цьому споживання молока зменшилось на 5,8%.

Задача: Підвищити вадічі продуктивність сільського господарства – продуктивність праці в сільському господарстві, тис доларів США на одного зайнятого збільшилась на 24,4%.

Задача: Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і покращують якість земель та ґрунтів, за рахунок використання інноваційних технологій – індекс виробництва харчових продуктів збільшився на 9,9 в. п.; частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті груп 1-24 УКТЗЕД збільшилась на 1,1 в. п.; частка сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом скоротилась з 1% до 0,67%; індекс споживчих цін на продукти харчування зменшився на 33 в. п.

–Ціль 10. Зменшення нерівності:

Задача: Забезпечити доступність послуг соціальної сфери – частка сільських домогосподарств, які потерпали через незабезпеченість населеного пункту своєчасними послугами швидкої медичної допомоги скоротилась з 39,9 до 39,2%; частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність регулярного транспортного

сполучення з іншим населеним пунктом з розвинуеною інфраструктурою – майже не змінилась та склала у 218 році 22,5%.

– Ціль 12. Відповідальне споживання і виробництво:

Задача: Зменшити втрати продовольства у виробничо-збутових ланцюжках – частка післязбиральних втрат у загальному виробництві зернових культур скоротилась з 2,3 до 1,8 %.

– Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату:

Викиди та поглинання парникових газів у сільському господарстві тис тонн CO₂ -екв. – збільшились протягом 2015-2018 рр. на 4778 тис тонн.

– Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші:

Задачі: Забезпечити боротьбу з опустелюванням, відновлення деградованих земель і ґрунтів, досягнення нейтрального рівня деградації земель – частка ріллі у загальній території країни залипається незмінною протягом аналізованого періоду та складає 53,9 %; частка сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території країни незмінно складає 13,0 %.

Отже прогрес у досягненні ЦСР аграрною сферою України у 2015-2018 рр. є нерівномірним. Поряд з позитивними тенденціями (зростання індексів виробництва продукції сільського господарства, виробництва продуктів харчування, підвищення продуктивності праці, збільшення споживання овочів і фруктів), мають місце процеси, за якими прогрес відсутній або недостатній. Відбулось зменшення частки сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільськогосподарських угідь, дуже повільно збільшується частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті.

Забезпеченню досягнення ЦСР в аграрній сфері України буде сприяти інноваційна модель розвитку, яка поєднує зусилля бізнесу, суспільства, держави.

Література.

1. Shibaeva N., Baban T., Prokhorova V., Karlova O., Girzheva O., Krutko M. Methodological bases of estimating the efficiency of organizational and economic mechanism of regulatory policy in agriculture. *Global. J. Environ. Sci. Manage.*, 2019. № 5(SI). 160-171.

2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна». 2017. URL: <https://www.me.gov.ua/>

3. Попова О.Л. Сталий розвиток агросфери України: політика і механізми: Монографія. К.: Ін-т екон. та прогнозув. НАНУ, 2009. 352 с.

4. Цілі сталого розвитку 2016-2030. URL.: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>

5. Шибасва Н.В. Регуляторна політика в аграрній сфері: монографія. Харків: «Стильна типографія», 2018. 470 с.

THE CURRENT STATE OF LAND RESOURCES IN UKRAINE

***ANTOSHCHENKOVA VITALINA, ASSOCIATE PROFESSOR,
DEPARTMENT OF ECONOMICS AND MARKETING,
KHARKIV PETRO VASYLENKO NATIONAL
TECHNICAL UNIVERSITY OF AGRICULTURE***

According to UN projections, by 2100 the planet Earth will be live from 9.5 to 13.3 billion. Statistics show that the problems are growing much more intense, and as long as we solve them as they become available, they are only compounded. Obviously, population growth leads to many problems such as environmental pollution, shortages of food, drinking water and the spread of disease mutation, political, environmental, economic and social instability, and more.

One of the main problems is the catastrophic pollution, the lack of willingness and capacity of many countries to implement effective waste management system, implement a social policy education of citizens about the importance of saving food and the need to sort garbage. But now more pressing issue is the food shortage. As the number of people in the world are increasing and their needs, especially food.

Increasing the area of land under grain crops, which are the staple food for the majority of humanity. Over the past 50 years, the area under cereals increased by almost 2 times, and the arable land in the calculation for 1 person on the planet fell catastrophically. According to experts, many countries are experiencing a shortage of arable land. In Ukraine cropland more than enough (especially with respect to one person) [1]. Given the high resource potential of Ukraine, which includes fertile land and biological productivity, we can provide a much larger number of people. Currently, the most urgent problem for Ukrainian agricultural production is the introduction of the land market, consequences and prospects for all market participants [2, c.96].

Earth acts as an essential and irreplaceable source of national wealth of Ukraine means to meet economic and social needs of humanity and is the main means of production in agriculture. Ukraine has significant land